

Govor dekana prof. dr. sc. Ivana Koprića na svečanom obilježavanju 246 godina neprekidnog rada i Dana Pravnog fakulteta u Zagrebu 4. studenoga 2022. godine

Kad je 4. studenoga 1776. godine započela nastava na Pravnom fakultetu novoosnovane Kraljevske akademije znanosti malo je tko mogao zamisliti da će upravo Pravni fakultet osigurati kontinuitet visokoškolskog obrazovanja u Hrvatskoj do danas, djelujući kroz četvrt stoljeća i kao jedina visokoškolska ustanova u Hrvatskoj, sve do 1874. i ponovne uspostave Sveučilišta.

Godine 1882. Pravni fakultet se uselio u zgradu u kojoj je i danas njegovo sjedište, na Trgu Republike Hrvatske 14. Dvije godine prije toga, 9. studenoga 1880. u 7 sati, 3 minute i 3 sekunde Zagreb je pogodio Veliki potres u Zagrebu jačine 8 stupnjeva Mercallijeve ljestvice, odnosno 6,3 stupnja po Richteru. U dvije godine zgrada se osposobila za useljenje.

Dana 22. ožujka 2020. godine u 6 sati i 24 minute, dakle 140 godina poslije Velikog potresa, dogodio se potres jačine 5,5 stupnjeva prema Richteru. Dvije i pol godine poslije toga potresa za obnovu zgrade u kojoj se Pravni fakultet nalazi u kontinuitetu 140 godina, pri kraju je dobivanje svih potrebnih dopuštenja tijela javne vlasti, a odabir izvođača radova kroz postupak javne nabave predstoji. U doba socijalizma, početkom 1970-ih, zgrada je prestala biti vlasništvo Pravnog fakulteta te, zbog toga, postupak obnove vodi Rektorat našeg Sveučilišta, dakako uz naše sudjelovanje.

Pravni fakultet već dvije godine radi bez $\frac{1}{4}$ poslovnog prostora koji je koristio u toj zgradi, oslanjajući se na dvorane za nastavu u svojim drugim zgradama, kao i na dvorane, prostor za knjižni fond i drugi poslovni prostor koji je zakupio od Grada Zagreba i Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, odnosno dobio na korištenje od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Pravnom fakultetu nitko nije osigurao zamjenski prostor, sve osiguravamo i plaćamo sami, nadajući

se da će nam nešto od tih ogromnih troškova koje imamo kao posljedicu potresa biti nadoknađeno.

Fakultet je u kratkom roku poslije ožujskog potresa 2020. obnovio tri zgrade u svojem vlasništvu (Trg Republike Hrvatske 3, Ćirilometodska 4 i Nazorova 51) kako bi one bile spremne za početak nastave u listopadu te godine. Dodatne štete su sanirane i poslije potresa krajem prosinca 2020. godine. Upravo su nas taj drugi potres i štete koje je nanio upozorili da tri naše zgrade valja obnoviti u smislu cjelovite obnove, kako bi bile konstrukcijski sposobne izdržati jače potrese, uz jačanje njihove opće kvalitete i usklađivanje s današnjim standardima u konstrukcijskom, energetsom, vatrozaštitnom i drugom smislu.

Prijave za cjelovitu obnovu predali smo početkom 2022. Tijekom prijave projekata cjelovite obnove imali smo veliku podršku Građevinskog fakulteta. Temeljem odluke Ministarstva znanosti i obrazovanja, da se trošak obnove prizna u 100 %-om iznosu, u srpnju 2022. potpisali smo tri ugovora za cjelovitu obnovu naših zgrada u vrijednosti preko 51 milijun kuna. Postupci javne nabave usluga su u tijeku, a s radovima bismo mogli početi, u optimističnom scenariju, za nekoliko mjeseci.

U proteklih godinu dana poduzeli smo i niz mjera radi potencijalno mirnog rješavanja sporova koji se u vezi zgrada u Gundulićevoj 10-12 vode s Družbom sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, kako bismo mogli samostalno rekonstruirati zgradu u Gundulićevoj 10 koja je sada u stanju koje se ne može ocijeniti kao dobro.

Obnova svih naših zgrada, njihovo ponovno opremanje, kao i izgradnja novog prostora za Knjižnicu Pravnog fakulteta te rekonstrukcija zgrade u Gundulićevoj 10 ključne su pretpostavke za povratak u normalne prostorne uvjete rada Fakulteta. Za to su potrebni ne samo vrijeme, nego i nemala financijska sredstva. Pritom jednim dijelom možemo računati na sredstva koja su Republici Hrvatskoj stavljena na raspolaganje od strane Europske unije, ali dio ćemo morati osigurati u razdoblju koje slijedi, u suradnji s našim resornim Ministarstvom znanosti i

obrazovanja, iz državnog proračuna, u okviru širih nastojanja za postpotresnom obnovom Sveučilišta u Zagrebu.

Oni koji su sinoć bili na otvorenju izložbe „Hrvatska pravna baština u Knjižnici Pf u Zagrebu“, a koja je otvorena do 8. studenoga, mogli su vidjeti neke iznimno vrijedne primjerke iz najvrednijega dijela našeg knjižnog fonda. Sigurno su uočili kako je ta izložba organizirana u skućenom prostoru studentske čitaonice, koja je i za vrijeme izložbe nastavila raditi, jer drugog raspoloživog prostora – nemamo.

Za izgradnju nove zgrade Knjižnice poduzimamo pripremne radnje te se nadam da ćemo jednog dana iza zgrade na Trgu Republike Hrvatske 3 imati modernu knjižnicu s izložbenim, čitaoničkim i studijskim prostorijama u kojima će Knjižnica moći raditi na način na koji to već dulje vremena rade moderne specijalizirane sveučilišne knjižnice u Europi.

Knjižnica Pravnog fakulteta u Zagrebu najstarija je i najveća specijalizirana pravna knjižnica u Republici Hrvatskoj s vrijednim knjigama još iz 1524. godine te časopisima koji izlaze još od 1829. godine. Međutim, od potresa u ožujku 2020. na Fakultetu, u našim zgradama, praktično nemamo ni jednu knjigu, ni jedan časopis, čitav je naš knjižni fond od oko 515.000 jedinica u kampusu Borongaj i na Zagrebačkom velesajmu.

Imamo tek jedno kontaktno mjesto na kojem studenti i profesori naručuju, preuzimaju i predaju knjige i građu, osim one koja je digitalizirana, i to u – podrumu zgrade na Trgu Republike Hrvatske 3. Zaposlenici Knjižnice rade u dvije sobe koje smo zakupili od Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža. I još: naša je Knjižnica jedna od par najvećih u širem susjedstvu, a treća po veličini fonda u Zagrebu, iza Nacionalne i sveučilišne knjižnice te Knjižnice Filozofskog fakulteta. Primijetit ćete, ove dvije imaju nove i moderne zgrade, mi gradnju tek pripremamo i za nju lobiramo.

Pored prostornih izazova, proteklu su nam akademsku godinu obilježili nastavak suočavanja s pandemijom bolesti COVID-19, reakreditacija Fakulteta, intenzifikacija međunarodne suradnje, pokretanje novog doktorskog studija pravnih znanosti, snaženje izdavačke djelatnosti, nastavak bogate znanstveno-istraživačke djelatnosti, unaprjeđenje studija i položaja studenata, prostorno i organizacijsko unaprjeđenje studentske referade, obilježavanje 70 godina neprekinutoga studija socijalnog rada u rujnu ove godine, osiguranje dugoročnog prikladnog prostornog rješenja za Pravnu kliniku, pokretanje suradnje sva četiri pravna fakulteta i Akademije pravnih znanosti s Vladom Republike Hrvatske, i drugi procesi.

Puno se toga odvijalo paralelno, svi naši studenti, profesori, istraživači i zaposlenici u stručnim službama uložili su, a i dalje ulažu, velike napore u normalizaciju naših temeljnih djelatnosti u uvjetima koji su još daleko od normalnih. Preseljenje, uređenje privremenih prostora, prenapučenost i pretrpanost stalne su nam otežavajuće okolnosti.

Zahvaljujem svim studentima, profesorima i istraživačima, predstavnicima studenata, Studentskom zboru, studentskim udrugama i inicijativama, studentima koji pomažu u radu kao i zaposlenicima stručnih službi u svoje osobno ime i u ime svih nas iz Uprave Fakulteta na strpljenju, marljivosti, suradnji i entuzijazmu kojima nadoknađuju hendikep teških uvjeta studiranja i rada.

Zahvaljujem i našim brojnim vanjskim suradnicima, članovima alumni zajednice, kao i svima koji na različite načine pomažu da održimo visoku kvalitetu nastavnog, znanstveno-istraživačkog, stručnog, izdavačkog i drugog rada na Fakultetu.

Na Pravnom fakultetu u Zagrebu na 20 studijskih programa studira preko 5.800 studenata. U prvu godinu preddiplomskih studija upisalo se 914 studenata, a u prvu godinu dvaju diplomskih studija njih 68. Broj studenata koji su upisali višu

godinu svih studija je ukupno 4.286. Pored njih tu su i studenti na naša dva doktorska studija te jedanaest poslijediplomskih specijalističkih studija.

Vrijedi istaknuti da, uz to, naš Fakultet koordinira još četiri poslijediplomska specijalistička studija koji se izvode s drugim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu.

Kad smo kod suradnje, Pravni fakultet je koordinator projekta institucionalnog oblikovanja Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova (UNIC) za cijelo Sveučilište u Zagrebu. U sklopu toga organizira suradnju svih fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu s fakultetima i studijima u ostalim sveučilištima koja čine UNIC savez, kojih je odnedavno – uz naše Sveučilište – čak devet. To su Erasmus sveučilište iz Rotterdama, sveučilišta iz Bochuma, Corca, Liegea, Łódźa, Malmöa, Oulua te Sveučilište Deusto iz Bilbaa i Sveučilište Koç iz Istanbula.

U provedbi toga projekta sudjeluje nekoliko desetaka nastavnika i studenata Pravnog fakulteta, kao i veliki broj nastavnika, zaposlenika stručnih službi i studenata svih drugih fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu te Rektorata. Brojni gostujući profesori, njihovi boravci i predavanja sastavni su dio nastavnog i znanstveno-istraživačkog djelovanja Fakulteta. U postupku međunarodne akreditacije je jedan, a u pripremi i drugi studijski program u okviru UNIC saveza, u čijoj su pripremi sudjelovali odnosno sudjeluju i nastavnici našeg Fakulteta.

Uz osnovni projekt, od 1. listopada 2021. Pravni fakultet koordinira i komplementarni projekt UNIC4ER usmjeren na angažirana istraživanja i, šire, znanstveno-istraživačku i inovacijsku suradnju deset sveučilišta UNIC saveza.

Poslije dvije godine rada na UNIC projektu, na razini saveza upravo se intenzivno priprema prijava za narednih šest godina projekta. Kroz ovu, sve širu i intenzivniju suradnju otvaramo brojne nove mogućnosti mobilnosti i studiranja našim studentima, ali osiguravamo i mobilnost nastavnika i ostalog stručnog osoblja. Kroz ova dva povezana projekta izrazito smo dinamizirali suradnju s drugim sastavnicama te rektorom, prorektorima i stručnim službama Rektorata našeg Sveučilišta. Da pritom spomenem, ponosni smo da je nakon dugo

vremena kako nismo bili zastupljeni, u upravu Sveučilišta u Zagrebu nedavno izabrana naša kolegica izv. prof. dr. sc. Anamarija Musa, na dužnost prorektorice za upravljanje kvalitetom i etiku.

U području međunarodne mobilnosti, Pravni fakultet tradicionalno ima jako dobre rezultate. Fakultet je obično imao oko 130-150 Erasmus+ sporazuma te više desetaka bilateralnih i drugih sporazuma o razmjeni. Privlačnost i uspjeh programa razmjene studenata najbolje su vidljivi u broju inozemnih studenata koji su u proteklim godinama studirali na Pravnom fakultetu u Zagrebu. U pandemijskoj 2020./2021. godini na Fakultetu je studiralo 108 od ukupno 260 dolaznih studenata koji su te godine studirali na cijelom Sveučilištu u Zagrebu, što znači da je više od 40% dolaznih studenata Sveučilišta u Zagrebu te godine bilo na Pravnom fakultetu.

Slično je bilo i u protekloj akademskoj godini. Već sad, samo u zimskom semestru tekuće akademske godine, imamo 68 stranih studenata na razmjeni, što znači da se vraćamo na predpandemijski broj dolaznih studenata, budući da je u ljetnom broj dolaznih studenata u pravilu veći naspram broja studenata na razmjeni u zimskom semestru. Tome treba pridodati i par desetaka studenata na razmjeni u okviru UNIC projekta, što je nova i dodatna linija studentske mobilnosti koja će svoj puni potencijal pokazati u godinama koje su pred nama.

Pravni fakultet stranim studentima nudi stotinjak nastavnih predmeta na engleskom jeziku. Samo smo tijekom prethodne ak. godine odlukom Vijeća uveli pet novih predmeta na engleskom jeziku. Uz nove studijske programe u okviru UNIC projekta, i sami pripremamo dva studijska programa na engleskom jeziku. Stotinjak studenata Pravnog fakulteta također sudjeluje u Erasmus+ i UNIC odlaznoj razmjeni.

Godišnje na dodiplomskim studijskim programima diplomira oko 550-600 studenata. U akademskoj godini 2021./22. na pravnom studiju diplomirala su 273, a na studijima socijalnog rada, socijalne politike, javne uprave i javnih

financija 314 studentica i studenata, što sve zajedno čini skoro 600 diplomiranih. Doktorske disertacije obranilo je 15 doktorantica i doktoranada.

U akademskim zvanjima na Fakultetu rade 172 zaposlenika, od toga 67 u zvanju redovitog profesora (prvo i trajno zvanje), 56 izvanrednih profesora, 17 docenata, 8 postdoktoranada, 11 asistenata, 9 istraživača na projektima te 4 viša predavača. Vidljiva je neravnoteža onih u početnim i onih u najvišim zvanjima, što ćemo morati hitno mijenjati, jer nam sukladno novom Zakonu o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti u narednih deset godina u mirovinu odlazi čak 35 redovitih profesora. Sustavno i planirano zapošljavanje asistenata je naša nužnost, kako bismo osigurali kontinuitet kvalitete nastave i rada Fakulteta.

Omjer broja zaposlenih u akademskim zvanjima spram onih u stručnim i tehničkim službama čini se još povoljniji nego prošle godine, 172 : 66, u odnosu na prethodnu godinu kad je bio 168 : 67. To ima i svoje nedostatke koje ćemo nastojati otkloniti kroz novi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu. Njime ćemo osigurati bitnu modernizaciju stručnih i tehničkih službi koje s osloncem na digitalizaciju trebaju biti bolje usklađene s potrebama Fakulteta, efikasnije i još više na usluzi studentima i nastavnicima.

U protekloj akademskoj godini u organizaciji Fakulteta održano je 18 znanstvenih i znanstveno-stručnih konferencija, 12 tribina te više desetaka seminara, webinar, predavanja, radionica i drugih skupova. Pokrenuli smo seriju predavanja „Pravo, društvo i demokratsko javno upravljanje“. Održali smo edukacije o bolesti COVID-19 i potrebi cijepljenja za studente i zaposlenike.

Održali smo sastanak s veleposlasticima država članica Europske unije u Republici Hrvatskoj pod nazivom „Coffee Conversation on Cooperation with the Faculty of Law“. Oformili smo skupinu „Friends of the Faculty“ koja se sastoji od tridesetak eminentnih profesora iz čitavog svijeta, s kojima smo i dosad bili u različitim formama suradnje, koju stalno proširujemo i intenziviramo, a koja predstavlja tek najužu jezgru naših kolegica i kolega iz Europe i svijeta s kojima imamo bogatu i raznovrsnu suradnju.

U akademskoj godini 2021./22. Fakultetu je odobren niz znanstvenih projekata, od čega posebno ističem one međunarodne dobivene u kompetitivnim postupcima. Tu su dva projekta u okviru programa Horizon, četiri u okviru programa JUST, jedan u okviru programa COST, dva u sklopu Erasmus+, jedan Erasmus projekt te jedan projekt koji financira ugledna Zaklada Volkswagen. Imamo niz projekata koji se odvijaju od prije. Svemu tome treba pridodati i projekte Hrvatske zaklade za znanost, Sveučilišta u Zagrebu i drugih domaćih financijera. Na Fakultetu se tijekom posljednjih pet godina odvijalo preko 80 različitih znanstvenih projekata, od čega nešto preko polovice međunarodnih.

Fakultet se od početka uključio u rad Vijeća Inicijative za Hrvatski oblak za otvorenu znanost pri SRCU. Snažno podupiremo koncept otvorene znanosti i na druge načine.

Svih sedam časopisa koje izdaje Fakultet redovito su izlazili, uvršteni su u najbolje svjetske baze te objavljuju radove u otvorenom pristupu u bazi hrvatskih znanstvenih časopisa Hrčak. Pored tih časopisa, uz rad Fakulteta vezano je još nekoliko njih, kojima su izdavači strukovna udruženja te Akademija pravnih znanosti Hrvatske, u radu kojih značajnu ulogu imaju nastavnici Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Fakultet je prošle akademske godine u okviru svojeg Odjela za izdavačku djelatnost i u njemu pridruženim bibliotekama Suvremena javna uprava i Socijalni rad objavio i pripremio za objavu dvadesetak knjiga. Od veljače 2021. aktivan je naš web-shop u kojem se može nabaviti preko 300 artikala, uglavnom knjiga, a intenzivno pripremamo pokretanje objave e-knjiga.

U skladu s pravilima o zaštiti autorskog prava digitaliziramo pomoćne nastavne materijale, a gdje je to moguće i ispitnu literaturu. Digitalizacija knjižnog fonda naš je trajni zadatak, što ne čudi, s obzirom na ogromni fond koji imamo.

Fakultet kontinuirano unapređuje kvalitetu nastave. Postavljanje materijala na sustav Merlin postala je uobičajena praksa. Tako je prošle akademske godine na

taj sustav postavljeno 800 kolegija. O praktičnoj nastavi i praksi imamo potpisane sporazume sa 650 institucija i odvjetničkih ureda, a s današnjim danom taj se broj povećava za još tridesetak najvećih sudova. Na Fakultetu djeluju pravna klinika, laboratorij upravnih inovacija, upravni kompas, a u okviru UNIC projekta gradski laboratoriji. Studenti svake godine osvajaju iznimno dobra mjesta na simuliranim suđenjima koja se organiziraju na međunarodnoj razini.

Potporu studentima pružaju Savjetovalište i novoformirani Studentski informacijski centar. Samo je taj Centar prilikom upisa u ljetni semestar prethodne akademske godine te u tekuću akademsku godinu obradio veliki broj upita studenata i time bitno pridonio brzini i ugodnosti komunikacije te efikasnosti upisnog postupka.

Pri kraju je izrada etičkog kodeksa Fakulteta, uspostavljeni su sustavi zaštite studentica i studenata od seksualnog uznemiravanja i drugih oblika rodne diskriminacije, zaštite od diskriminacije uopće te promocije rodne ravnopravnosti. Upravo uspostavljamo radnu skupinu za analizu stanja i predlaganje mjera za borbu protiv obiteljskog zlostavljanja, napose zlostavljanja žena.

Želimo utjecati na društvene probleme koji se tiču naših struka, posebno u slučajevima kad problemi perzistiraju, kao u slučajevima obiteljskog nasilja, napose ubojstva žena od strane njihovih bivših ili potencijalnih partnera.

Posebnu odgovornost osjećamo za razvoj ne samo pravne nego i srodnih struka u područjima socijalnog rada, socijalne politike, javne uprave i javnih financija. Osjećamo se suodgovornima za stanje u pravosuđu, socijalnoj skrbi i javnoj upravi. Naši studenti i profesori svojim javnim djelovanjem, zalaganjem i zauzimanjem za vladavinu prava, društvenu pravednost, jednakost, prava i slobode čovjeka i građanina, socijalnu osjetljivost, sprečavanje diskriminacije, zlostavljanja i nasilja, promociju raznolikosti i tolerancije, pomoć pojedincima i milosrđe, društveno blagostanje, razvoj zemlje i druge ključne vrijednosti

uključivog modernog društva čine dobro zajednici u kojoj žive. Takvu vrstu djelovanja namjeravamo i dalje poticati.

Na kraju, svima vam zahvaljujem na dolasku i potpori radu Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.